

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18960/2024
02.07.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ... , чији је пуномоћник Милорад Марјановић, адвокат из ... , против тужених ББ из ... и ВВ из ... , чији је заједнички пуномоћник Милош Петровић, адвокат из ... , ради утврђења и чинидбе, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3594/23 од 21.05.2024. године, у седници одржаној 02.07.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3594/23 од 21.05.2024. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање о жалби тужиље.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 7163/21 од 24.05.2023. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и утврђено према туженима да је она, по основу стицања у ванбрачној и брачној заједници, сувласник на 1/2 идеалних делова заједничке покретне имовине наведене у том ставу изреке па су тужени обавезани да тужиљи признају право својине и путем физичке деобе истој предају у својину и државину 1/2 делова у том ставу изреке наведених покретних ствари. Ставом II изреке, тужени су обавезани да тужиљи исплате солидарно трошкове парничног поступка у износу од 132.841,00 динара. Ставом III изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди, према туженима, да је она по основу стицања у ванбрачној и брачној заједници сувласник – сукорисник заједничке непокретне имовине и то: да је носилац права сукоришћења на 1/2 идеалних делова од кп бр ... на месту зв. „... поље“ њива прве класе површине 3088 м², која представља градско грађевинско земљиште и на кп бр ... на месту зв. „... поље“ њива прве класе површине 3106 м², која представља градско-грађевинско земљиште уписане у ЛН бр ... к.о. Лесковац, те да се тужени обавезу да то право признају тужиљи и да јој наведене непокретности предају у судржавину као и да се овласти РГЗ СКН Лесковац да изврши промену уписа тако што ће тужиљу уписати као носиоца права сукоришћења на 1/2 идеалних делова кп бр ... и кп ... обе уписане у ЛН бр ... к.о. Лесковац по правноснажности пресуде, као неоснован. Ставом IV изреке, тужиља је обавезана да на име трошкова парничног поступка исплати туженима 259.500,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 3594/23 од 21.05.2024. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Лесковцу П 7163/21 од 24.05.2023. године у ставовима трећем и четвртном изреке тако што је усвојио тужбени захтев тужиле и утврдио, према туженима, да је тужила, по основу стицања у ванбрачној и брачној заједници, сувласник – сукорисник заједничке непокретне имовине и то: да је носилац права сукоришћења на 1/2 идеалних делова од кп бр .. на месту зв. „... поље“ њива прве класе површине 3088 м², која представља градско-грађевинско земљиште и на кп бр ... на месту зв. „... поље“ њива прве класе површине 3106 м², која представља градско-грађевинско земљиште све уписане у ЛН бр ... за к.о. Лесковац, те су обавезани тужени да то право признају тужили и да јој наведене непокретности предају у судржавину по пријему преписа пресуде, као и да се овлашћује РГЗ СКН Лесковац да изврши промену уписа тако што ће тужилу уписати као носиоца права сукоришћења на 54 идеалних делова кп бр ... и кп бр ... обе у к.о. Лесковац у ЛН бр ... за к.о. Лесковац по правоснажности пресуде. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје парничне трошкове. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужених за досуђење трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су изјавили благовремену ревизију, због погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), и утврдио да је ревизија основана.

У поступку одлучивања о тужбеном захтеву за утврђење и чинидбу предајом непокретности у судржавину, није учињена битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, док је другостепени суд ту битну повреду учинио при одлучивању о захтеву за чинидбу у односу на РГЗ СКН Лесковац, променом уписа, имајући у виду да о уписима у јавне књиге одлучује надлежни управни орган у за то то прописаном, управном поступку, што значи да је, у том делу, одлучено о захтеву који не спада у судску надлежност (члан 16. Закона о парничном поступку).

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени ББ су били у брачној заједници од 24.06.2004. године, када су се венчали, до развода брака правноснажном пресудом Основног суда у Лесковцу П2 193/16 од 17.11.2016. године. Немају заједничку децу, а тужени ВВ је син туженог ББ, који са парничним странакама није живео у породичној заједници. Тужени ББ је предметне непокретности купио уговором закљученим са АД Градитељ из Лесковца, као продавцем, 23.03.2005. године, па је првостепени суд, након саслушања парничних странака и сведока, закључио да је он доказао да је те парцеле купио од свог новца који је имао од сопствене уштеђевине, стеченог пре ступања у ванбрачну а потом и брачну заједницу са тужилом, и од наслеђа након смрти оца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле за утврђење њеног права сувласништва и чинидбу, предају у судржавину предметних непокретности, одбио налазећи да је тужени ББ, доказао да је

предметне парцеле купио новцем своје уштеђевине (посебне имовине) и наследства након смрти оца који је преминуо 2000. године.

Другостепени суд је, у седници већа, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиле усвојио, у смислу одредбе члана 168. и 171. Породичног закона, налазећи да је погрешан закључак првостепеног суда да је првотужни доказао да је од свог новца купио предметне катастарске парцеле (кп бр ... и кп бр ...), те да исте представљају његову посебну имовину, код чињенице да су парцеле стечене за време трајања брачне заједнице првотуженог и тужиле и да се само на основу изјаве једног сведока, ГГ, која је бивша супруга првотуженог, без предлагања и подношења других доказа којима би се поткрепиле чињенице о стицању предметних парцела од стране првотуженог посебном имовином, стеченом само његовим радом и наслеђем из ... , не може извести закључак да тужилца није имала учешће у куповини предметних парцела и да оне представљају посебну имовину првотуженог.

По оцени Врховног суда, у другостепени суд је погрешно применио материјално право, а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Појам заједничке имовине прописан је одредбом члана 171. Породичног закона тако што је то имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку (став 1.). На основу одредбе члана 168. став 1. истог Закона, имовина коју је супружник стекао пре склапања брака представља њеногу посебну имовину. Имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину у смислу одредбе члана 168. став 2. Породичног закона.

У конкретном случају, предметне катастарске парцеле кп бр ... и ... уписане у ЛН бр ... к.о. Лесковац, тужени ББ је стекао купопродајом, у својству купца, на основу уговора који је закључио 23.03.2005. године, у време када је био у браку са тужиљом. Тужени ВВ је син туженог ББ и никада није живео у породичној заједници са својим оцем и тужиљом. Због тога је нејасна одлука другостепеног суда којом је право сувласништва – сукоришћења тужиле на предметним непокретностима утврђено у односу на ВВ, а по основу стицања у ванбрачној и брачној заједници. Такође, то што је тужени ББ предметне катастарске парцеле купио након што се венчао са тужиљом, није довољно за закључак да се ради о заједничкој имовини, пошто је то само она имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку у смислу одредбе члана 171. став 1. Породичног закона. Та чињеница, у конкретном случају, није утврђена јер је тужилац тврдио, и сведоцима доказивао, да је располагао новчаним средствима из своје уштеђевине стеченим пре закључења брака са тужиљом, као и да је наследио новац након смрти свог оца, те да су та новчана средства уложена у куповину предметних непокретности, док је тужилца свој тужбени захтев за стицање удела у предметним непокретностима засновала искључиво на чињеници да су оне стечене у току трајања њиховог брака. Пошто није утврђено да ли су предметне непокретности заједничка имовина парничних странака, односно да ли су стечене радом у току трајања заједнице њиховог живота, или то није случај, нејасан је и закључак другостепеног суда да тужилци припада право на 1/2 иделаних делова предметне непокретности. Претпоставка о једнакости удела супружника у заједничкој имовини, у смислу одредбе члана 180. став 2. Породичног закона, односи се само на

оне ствари за које је утврђено да су заједничка имовина супружника, а та чињеница, у конкретном случају, није утврђена.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од његовог исхода у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд при одлучивању о жалби тужиље има у виду примедбе из овог решења, како би имао могућност да донесе правилну одлуку.

На основу одредбе члана 415. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић